

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Száznegyedik évfolyam
2011. szeptember–október

5

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat
Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

email: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. BUZOGÁNY DEZSŐ

email: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSAK

Dr. Geréb Zsolt

Dr. Kolumbán Vilmos József

Dr. Kovács László Attila

Dr. Molnár János

Dr. Pásztori-Kupán István

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Bolyki János (a Magyar Tudományos Akadémia doktora)

Dr. Herczeg Pál (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Szűcs Ferenc (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)

Dr. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

EURÓPAI KULTURÁLIS KINCS
ÉS ANYANYELVŰ ISTENTISZTELET.
375 ÉVES AZ ÖREG GRADUÁL
II.

ELŐADÁSOK

Dávid István: <i>Öreg graduál és zenepedagógia</i>	471
Fekete Károly: <i>Az Öreg graduál teológiai tanulságai és üzenetei mai istentiszteleti életünk számára</i>	480
Bódiss Tamás: <i>Liturgikus alkalmak a gyülekezetben</i>	488
Zalatnay István: <i>Napszaki ábítatok a budapesti Erdélyi Gyülekezetben</i>	497
Kovács László Attila: <i>A gregorián ének helye és szerepe az istentiszteleti zenében</i>	503
Hans Uytendogaardt: <i>Werdegang und Aufnahme des Gottesdienstbuches der Protestantischen Kirche in den Niederlanden, insbesondere der liturgischen Gesängen und des Stundengebets</i>	507
Irene Mildenerger: <i>Ökumenische Stundengebete</i>	515
Jakabffy Tamás: <i>Az énekelt zsolozsma: az ökumenikus közeledés nagy lehetősége</i>	527
Ralph Kunz: <i>Die historische Einordnung der Gregorianik-Renaissance im 20. Jahrhundert und die Rezeption der Tageszeitenliturgie im Umfeld der Gesangbuchrevision in den 1990er Jahren in der Schweiz</i>	532

FÜGGELÉKEK

1. <i>Vespera az Öreg graduál alapján</i> . Összeállította Karasszon Dezső és Fekete Csaba	543
2. <i>Prima (reggeli ének)</i> . Összeállította Sógor Csilla.....	550
3. <i>Ökumenikus zsolozsma – vespera</i> . Összeállította Jakabffy Tamás	555
4. <i>Pénteki vespera – Predigerkirche, Zürich</i>	561
Benkő Tímea: <i>A konferencia kiértékelése</i>	565

EUROPEAN CULTURAL TREASURE AND MOTHER TONGUE
CHURCH SERVICE. THE *OLD GRADUAL* IS 375 YEARS OLD. II.
EUROPÄISCHE KULTURSCHÄTZE UND GOTTESDIENST
IN MUTTERSPRACHE. DAS *GROSSE GRADUAL* IST. 375 JAHRE ALT.
II.
TRÉSOR CULTUREL EUROPÉEN ET CULTE DANS LA LANGUE
MATERNELLE. L'*ANCIEN GRADUEL* A 375 ANS. II.

PAPERS

VORTRÄGE

EXPOSÉS

István Dávid: *The Old Gradual and Musical Paedagogy*

Große Gradual und die Musikpädagogik

L'Ancien graduel et la pédagogie musicale 471

Károly Fekete: *The Theological Lessons and Messages of the Old Gradual*

for Our Contemporary Liturgical Life

Theologische Lehren und Botschaften des Großen Graduals für unser heutiges gottesdienstliches Leben

Les expériences et messages théologiques de l'Ancien Graduel pour notre vie liturgique contemporaine 480

Tamás Bódiss: *Liturgical Heritage and the Modern Church*

Liturgisches Erbe und die heutige Kirche

L'héritage liturgique et l'Église moderne 488

István Zalatnay: *Daily Prayers in the Transylvanian Reformed Congregation in Budapest*

Gebetstunden in der Siebenbürgischen Reformierten Gemeinde in Budapest

Prêtres quotidiennes dans la Paroisse Transylvaine de Budapest 498

László Attila Kovács: *The Place and Role of Gregorian Hymns in Liturgical Music*

Ort und Funktion der gregorianischen Gesänge in der gottesdienstlichen Musik

Le lieu et l'emploi du chant grégorien dans la musique liturgique 503

Hans Uytendogaardt: *Liturgical Hymns and Vespera in the Dutch Dienstboek and in the Practice of Protestant Churches in Holland*

Werdegang und Aufnahme des Gottesdienstbuches der Protestantischen Kirche in den Niederlanden, insbesondere der liturgischen Gesänge und des Stundengebetes

Des chants liturgiques et la liturgie des heures dans le Dienstboek Néerlandais et dans la pratique des paroisses de l'Église Protestante Néerlandaise 507

Irene Mildenerger: *Ecumenical Daily Prayers*

Ökumenische Stundengebete

Prêtres quotidiennes œcuméniques 515

Tamás Jakabffy: *The Sung Prayer, as a Possibility of Ecumenical Rapprochement*

Das gesungene Stundengebet, als Chance der ökumenischen Annäherung

La prière quotidienne chantée: la grande possibilité d'un rapprochement œcuménique 527

Ralph Kunz: *The Historical Categorisation of the Gregorian Renaissance in the Twentieth Century and the Reception of the Daily Prayers During the Hymnary Revision in the 1990s in Switzerland*

Die historische Einordnung der Gregorianik-Renaissance im 20. Jahrhundert und die Rezeption der Tageszeitenliturgie im Umfeld der Gesangbuchrevision in den 1990er Jahren in der Schweiz

La catégorisation historique de la renaissance grégorienne dans la 20ème siècle et la réception des prières quotidiennes pendant la révision de Psautier (1990) en Suisse 532

APPENDICES
 ANHÄNGE
 ANNEXES

1. <i>Vespera According to the Old Gradual</i> . Compiled by Dezső Karasszon and Csaba Fekete	
1. <i>Vesper nach dem Großen Gradual</i> . Zusammengestellt von Dezső Karasszon und Csaba Fekete	
1. <i>Vêpres selon de l'Ancien graduel</i> . Rédigé par Dezső Karasszon et Csaba Fekete	543
2. <i>Prima (Morning devotion)</i> . Compiled by Csilla Sógor	
2. <i>Prima (Morgengesang)</i> . Zusammengestellt von Csilla Sógor	
2. <i>Prima (chant du matin)</i> . Rédigé par Csilla Sógor	550
3. <i>Ecumenical Vespera</i> . Compiled by Tamás Jakabffy	
3. <i>Ökumenische Stundengebete – Vesper</i> . Zusammengestellt von Tamás Jakabffy	
3. <i>Vêpres ecuménique</i> . Rédigé par Tamás Jakabffy.....	555
4. <i>Vespera each Friday – Predigerkirche Zürich</i>	
4. <i>Vesper jeden Freitag in der Predigerkirche Zürich</i>	
4. <i>Vêpres chaque vendredi – Predigerkirche Zürich</i>	561
Tímea Benkő: <i>The Old Gradual is 375 Years Old. An evaluation of the Conference</i>	
<i>Das Große Gradual ist 375 Jahre alt. Auswertung der Konferenz</i>	
<i>L'Ancien Graduel a 375 ans. Une évaluation de la conférence</i>	565